

YAKUP KADRİ KARAOSMANOĞLU
Tiyatro Eserleri

İletişim Yayınları 16 • Yakup Kadri Karaosmanoğlu Bütün Eserleri 14
ISBN-13: 978-975-470-160-9
© 1983 İletişim Yayıncılık A. Ş. (1. Basım)
1-5. BASKI 1983-2011, İstanbul
6. BASKI 2018, İstanbul

KAPAK Ümit Kıvanç

UYGULAMA Hasan Deniz

DÜZELTİ İsmail Şallı - Fatih M. Öztan

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 22749

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak, No: 6/3
Bağcılar, İstanbul Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CLT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 11935

Mahmutbey Mahallesi, Deve Kaldırım Caddesi, Gelincik Sokak,
Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

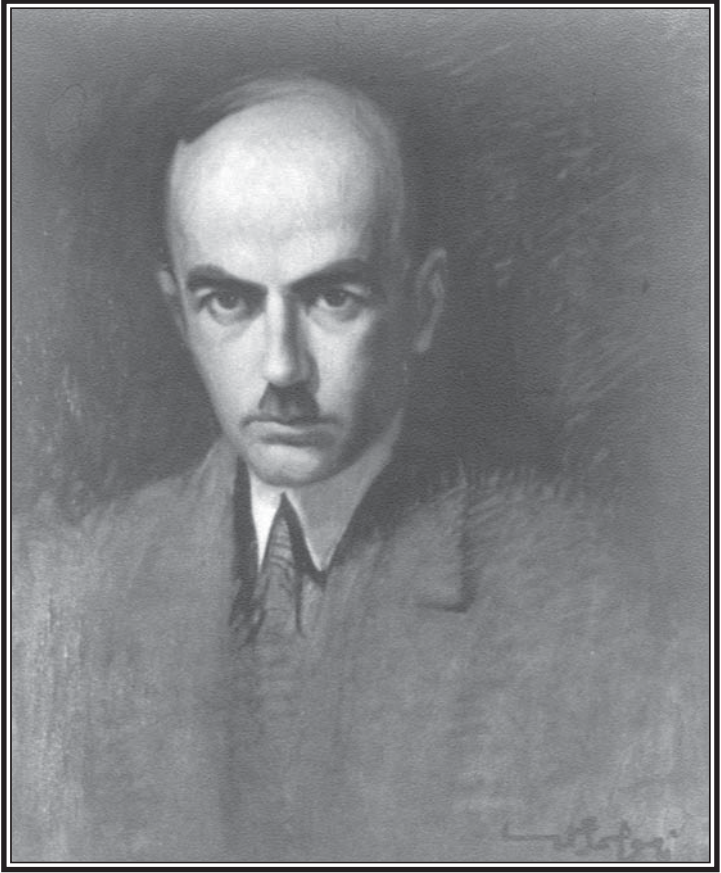
Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

YAKUP KADRI KARAOSMANOĞLU

Tiyatro Eserleri

i l e t i Ő i m

Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun yağlıboya portresinden bir reproduksiyon.

Perde açılınca, ^{Gençlik} Salomon'un büyük koca divankanesi bizi baş görünür. Rukan'ın
 oğlu Lotkar burada yalnız bekler; bu masanın üstünde duran
 al bir kumşakla, ama salondan bir selenge selenge ^{durmuş bir masaya gelen} aban ve tuşun
 selenge selenge ^{gizli gizli} kumaşa ^{durulmuş} ^{romanın} ^{doğru} ^{gider;}
 adığıya ^{akış} ^{aynının} ^{karşısında} ^{günce}

Kristin
 Seni karıştırdım mı? ^{İyi, iyi, iyi, iyi, iyi, iyi}

Lotkar
 Girdiğimin farkına varmamıştım ^{o, o, o, o, o, o}

Kristin
 Kendi içiminle pek meşgulüm. ^{o, o, o, o, o, o}

Lotkar
 Ya, kendinceğini, bu keyfille ^{rahatca} ^{seyre ediliyor, için} ^{bu kurtuluş}
 genir bir yer var mıydum. Nare bu boyanın ^{beni!} ^{beni!} ^{beni!}
 daha tamam olmadi. (Sükut) Ha, ne dersin?

Kristin
 Birin tamamlamak pek insan? bir parçat olacık,
 derim.

Lotkar
 Bu için benim için ^{pek pek} ^{başarısızca} ^{başla} ^{niçikli.}

Kristin
 Sen de pek fazla başarısızım.

Çuzar ay mı?

Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun oyunlarından elyazısı bir sayfa.

İÇİNDEKİLER

Nirvana.....	11
Veda.....	23
Sağanak.....	39
Mağara.....	97

Nirvana*

1 PERDE

(*) Karaosmanzade Yakup Kadri, *Nirvana*, resimli kitap, 1325 Haziran (1909).

“Gece yarısı. Belki daha geç bile. İç içe iki yatak odası. Sahneyi teşkil edeni kadına mahsus. Koyu kırmızı abajurlu bir el lambasıyla nim münevver. Öteki, iki kanadı açık kapılarıyla buradaki küçük lambanın ziyasından hemen hiç hissemment olamıyor. Kâmilten zulmet içinde: yalnız ayna gibi, lâke karyola ve dolap gibi parlak birtakım eşya dışarıdan akseden hafif ziyaların yardımıyla mevcudiyetlerini hissettirebiliyorlar. Fakat beriki odada her şey kâfi derecede nasarı okşuyor, burası bütün zarafeti, bütün nefaseti, ziyneti, şî’riyle bir kadın –yatak– odası.”

MIHRIBAN: (Yirmi üçlük dilber bir genç kadın. Gecelik haliyle, masasının başında kitap okur. Fakat zihnen pek meşgul, pek dalgın, pek asabi görünür. Gözleri bazen gayr-i muayyen bir noktaya dalıp kalır. Bazen telaşla ayağa kalkar, kapının aralığında dışarının sükûnunu dinler. Sonra, yerine avdet edip “Yok, yine gelmeyecek. Yine gelmeyecek, aman ya Rabbi!” tarzında birtakım şeyler söyleyerek dudaklarını kemirir.) (Nagihan bir ayak sadası, kadın dikkatle dinler.

İçeriki odanın kapısı açılır. Oldukça büyük bir gürültü ile karanlığın içinde bir gölge dalgaları. Bu gölge ta ara kapının eşiğine yaklaşır. O zaman orada yirmi beşlik, solgun benizli, derin ve yorgun nazarlı bir genç tecessüm eder: Mihriban'ın kocası: Necdet.)

NECDET: (Kapının eşiğinde içeriye girip girmemekte müte-reddit.) Oo!.. Sen bu saatte uyanık?! Lâkin niçin?.. Yoksa yine beni mi bekliyordun?..

MİHRİBAN: Hayır Necdet... seni değil, seni değil, uykuyu bekliyordum.

NECDET: Uykuyu mu?.. Ha... evet... o bazen hiç gelmez, uyku!..

MİHRİBAN: (Dudaklarının istihkâra benzeyen acı bir tebes-sümüyle) Evet!..

NECDET: (Yaklaşarak) Uyku... hasta ruhların, humma içinde yanan, çırpınan ruhların ondan başka nesi var? Uyku, o insanı adileştirir, hayvanlaştırır. Fakat aynı zamanda teselli eder. (Bir koltuğa oturur.)

MİHRİBAN: (Aynanın önünde saçlarını toplayarak, arkası Necdet'e dönük) Evet!..

NECDET: İşte o bazen bizden o kadar uzaklaşır... bizden o kadar kaçır ki... Uyku!..

MİHRİBAN: (Onu göz ucuyla tetkik eder.) Necdet odana çekilsen, artık... Görüyorsun ki neredeyse sabah olacak!..

NECDET: (Dalgın) Evet!.. Vakit o kadar geç, o kadar geç ki...

MİHRİBAN: O halde?..

NECDET: ...

MİHRİBAN: (Kocasının müphemiyet-i etvarından şüphelenerek) Necdet! Necdet!.. Baksana!.. (Bakışlılar.) Yine içtin!.. Yine içtin değil mi?..

NECDET: (Lâkayt) Evet, Mihriban!.. Yine, yine içtim...

MİHRİBAN: (Asabi) Lâkin ben sana kaç defa söyledim. Kaç defa sana bu halde eve gelme, dedim.

NECDET: Hakkın var, Mihriban!.. Fakat bu gece, bu gece yalnız kalmaktan o kadar korktum ki... (Zevcesinin merhamet saçan nazarları altında) Bu gece senden, evimden uzak bulunmak beni o kadar titretti ki... Bütün bu akşam, ben, anasını kaybetmiş bir çocuk melâliyle gezdim, gezdim...

MİHRİBAN: Peki, peki... o halde haydi yat!.. Görüyorsun ki, ben uykusuzluktan ölüyorum.

NECDET: Yok, yok, Mihriban!.. Bu akşam seninle uzun bir mükâleme zemini açmak istiyorum. Bu akşam senin ve benim istikbalimiz hakkında... senin ve benim hayatımız hakkında... bazı şeylere karar vereceğim. İstiyorum ki bu kördüğüm... hayatımız...

MİHRİBAN: (Şakacı, fakat dalgın) Oo!.. Oo!.. Tamam vakti! Hep bunları yarına bıraksak olmaz mı?.. Şimdi ne seni dinleyecek, ne sana söz yetiştirecek bir halde değilim... Fa-

kat yarın sen ayıldıktan ve ben de sersemliğimi dağıttıktan sonra...

NECDET: Yarın!.. Oh, bu çok uzak, yarın! (Mihriban çoraplarını çıkarır, yatmaya hazırlanır.) (Necdet müsterhim) Rica ederim Mihriban... beni dinle! (Ayağa kalkar ve genç kadını elinden çekerek yanındaki koltuğa oturtur) (bir müddet) Mihriban ben senin nazarında nasıl bir mahlûkum?..

MİHRİBAN: (Gülerek) İyi!..

NECDET: Hayır Mihriban, hayır, hiç değil!.. Ben sana çok fenalık ettim. Düşün, senin genç kızlık hülyalarını... semayı bıkır ü ismetinde yaldız kanatlı zarif bir sürü kelebek gibi uçuşan o hülyalar... Onları kim hırpaladı?.. Onları kim çiğnedi?.. Kim öldürdü düşün, o kelebekler ne oldu? Sevmek ve sevilmek bu senin için yegâne gaye-i hayat idi, değil mi? Bu senin için öyle cennet-iktiran bir sina-yı saadet idi ki... oraya yetişebilmek için sana ne lâzımdı? Dinç ve tuvana, zarif, pür-sevda iki kol... iki erkek kolu... seni kucaklayıp bir hamlede oraya îsal edecekti, sevecektin ve sevillecektin!

MİHRİBAN: Sevilmek bahsini geç... Fakat sevmediğim, sevmediğim ne malûm!

NECDET: Ya, öyleyse dur!.. Sana bu akşamki kararımı söyleyeyim.

MİHRİBAN: Ne demek istiyorsun, Necdet?..

NECDET: Bu akşamki kararımı, diyorum, Mihriban! Her şeye nihayet vermek için bu akşam böyle bir şeye karar ver-

dim. Bu akşam... Hayır! Söylemeyeceğim!.. (Tagyir-'i sada ile) Kimi seviyorsun Mihriban?..

MIHRIBAN: (Bir galeyan-ı ismetle) Ah o nasıl sual, o nasıl sual? Necdet!..

NECDET: Demincek söylememiş miydin?..

MIHRIBAN: Neyi?

NECDET: Lâkin Mihriban sevdiğini... ve ben birden bire buna sevinmiştim, oh, demiştim, oh demiştim, artık bana ihtiyacı kalmayacak...

MIHRIBAN: (Helecan ve ıstırapla) Oh, Necdet, Necdet! Al-lahaşkına... (ve hıçkırıklarını zapt için robdöşambrının yakasını kemirir. Necdet ayağa kalkar, asabi dolaşır, dolaşır, odasına gidecek olur, fakat birden döner)

NECDET: (Garip bir sada ile) Mihriban, Mihriban!.. Korkuyorum... (Genç kadını ayağa kalkar, telaşla genç adamın yüzüne bakar, o sapsarıdır)

MIHRIBAN: Necdet, Necdet, ne oluyorsun?..

NECDET: (Sahnenin ortasına kadar ilerleyerek) Korkuyorum. Mihriban!.. Öyle zannediyorum ki, bu akşam onun gibi olacağım, babam gibi... ben de...

MIHRIBAN: (Kocasının kolunu sarsarak) Yok, Necdet, yok... kendine gel, yetişir... (Onu kanapeye oturtur, yüzüne su serper, eter koklatır)